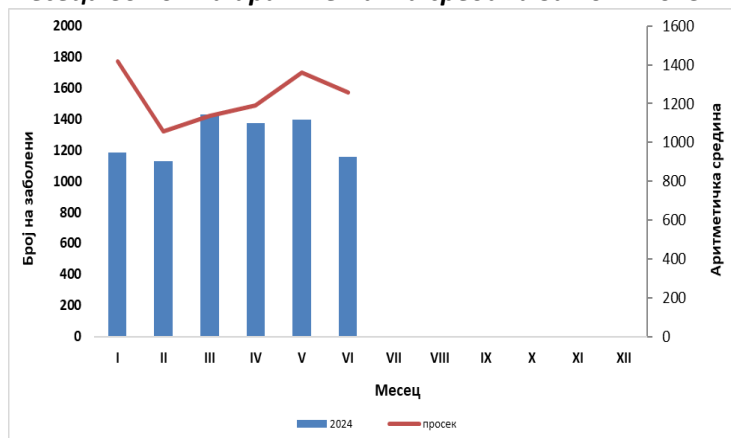

Во текот на јуни 2024 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.153** заболени лица од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **62,8 на 100.000 жители**.

Во текот на месец јуни се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 17,3% во однос на претходниот месец мај 2024 (n=1.395), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2014–2023, за 8,3% (n=1.257). Во однос на јуни 2024, се бележи зголемување за 5,2% (n=1.096). (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2024 година, регистрираните случаи во месец јуни учествуваат со 15,1%. Кумулативниот број на пријавените случаи во 2024 (n=7.659) е за 14,3% поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2023 година (n=6.701).

Графикон 1: Број на заболени од заразни болести по месеци во 2024 и аритметичка средина за 2014-2023

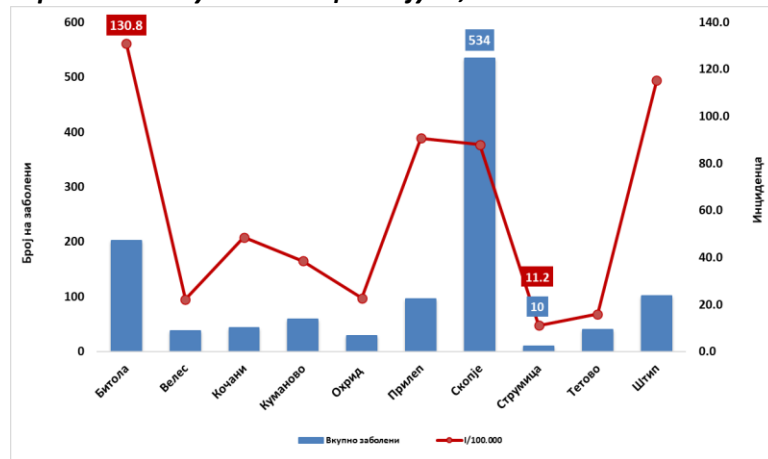

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЗ е пријавен на територија на ЦЗ Скопје (n=534; 46,3%), а најмал број е пријавен во ЦЗ Струмица (n=10; 0,9%). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЗ се уште се регистрира на територијата на ЦЗ Битола (I=130,8/100.000), а најниска инциденца има во ЦЗ Струмица (I=11,2/100.000). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЗ/ПЕ е регистрирана на територијата на Штип (I=203,0/100.000). Во месец јуни пет ПЕ не пријавиле заболени лица на територијата што ја покриваат. (Табела 1. во Прилог)

Графикон 2: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЗ во јуни, 2024

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јуни учествуваат со 98,7% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 62,0/100.000 жители. (Табела 1)

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јуни, 2024

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	551	30.0
Ентероколитиси	326	17.7
Голема кашлица	171	9.3
Салмонелози	26	1.4
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	24	1.3
Шуга	17	0.9
Инфективна моноклеоза	8	0.4
Инфекции со Хламидија	6	0.3
Инфекции предизвикани од E. Colli	5	0.3
Скарлатина	4	0.2
Вкупно	1.138	62,0

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколитиси, n=877), учествуваат со 76,1% во вкупниот број на заболени, а со 77,1% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец јуни, 2024 година.

Во текот на јуни, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 551 пријавено лице. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 47,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 48,4%.

Се регистрира намалување на бројот на пријавени од овчи сипаници, како во однос на претходниот месец мај 2024 (n=837), така и во однос на месец јуни 2023 (n=760), кое изнесува 34,2% односно 27,5%, соодветно.

Во однос на аритметичката средина (n=580), исто така, се регистрира намалување за 5,0%.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2024 (n=4.622), пријавените случаи во јуни учествуваат со 11,9%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2024 година (n=7.659), овчите сипаници учествуваат со 60,3%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2024 (n=4.622) е за 10,2% помал во однос на кумулативата за истиот период во 2023 (n=5.146).

На второ место по број на пријавени заболени во месец јуни се **ентероколитите**, со 326 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 28,3%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 28,6%.

Во однос на претходниот месец мај 2024 (n=270), се регистрира зголемување на бројот на заболени лица од ентероколити за 20,7%, додека во однос на месец јуни 2023 (n=214) се регистрира зголемување за 52,3%. Во однос на аритметичката средина (n=493) се регистрира намалување за 33,9%.

Во вкупниот број на регистрирани случаи на ентероколити во 2024 (n=1.428), пријавените во јуни учествуваат со 22,8%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2024 година (n=7.659), случаите на ентероколити учествуваат со 18,6%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2024 (n=1.428) е за 52,1% поголем во однос на кумулативата за истиот период во 2023 (n=939).

Во однос на поделбата на акутните заразни заболувања по групи, во јуни најголем број (n=737) припаѓаат на **капкови заболувања** (63,9%; I=40,1/100.000) (Графикон 3). Од нив, најголем број, (n=551; 74,8%) и со највисока инциденца (I=30,0/100.000), се пријавите за овчи сипаници. Во оваа група е пријавен 171 случај на голема кашлица (23,2%; I=9,3/100.000), 8 случаи на инфективна мононуклеоза (I=1,1/100.000), 4 случаи на скарлатина, 2 случаи на заразни заушки и еден случај на мали сипаници.

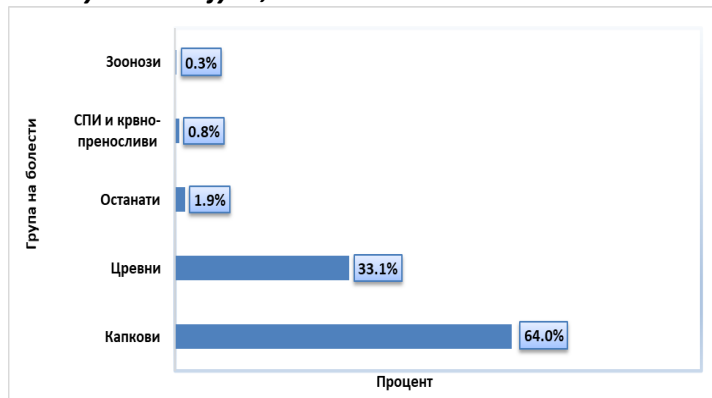
Во месец јуни, пријавени се 382 случаи (33,1% од вкупниот број на пријави) на заболени во групата на **цревни заболувања** (Графикон 3), со инциденца од 20,8/100.000. Од нив, најголем број, (n=326; 85,3%) и со највисока инциденца (I=1,7/100.000) се пријавите на ентероколити. Пријавени се и 26 случаи на салмонелози (6,8%; I=1,4/100.000), 24 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации, 5 случаи на Инфекции предизвикани од E. Colli и еден случај на јерсиниоза.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во јуни се регистрирани 22 случаи (1,9%; I=1,2/100.000) (Графикон 3). Од нив 17 се случаи на шуга (77,3%; I=0,9/100.000), 4 случаи на бактериски менингит и еден случај на вирусен менингит.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 9 заболени лица (0,8%; I=0,5/100.000) (Графикон 3), и тоа пријавени се 6 случаи на инфекција со Хламидија, два случаи на сифилис и еден случај на вирусен хепатитис Ц (Табела 1 во Прилог).

Во групата на **зоонози**, во месец јуни пријавени се три случаи, и тоа 2 случаи на ехинококоза и еден на лајм борелиоза.

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во јуни, 2024

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец јуни, пријавени се: еден потврден случај на ХИВ и два случаи на СИДА, сите три случаи се од машки пол. Во однос на возраста, по едно лице припаѓа на возрастната група од 20-29, 30-39 и 50-59 години. (Табела 3 во Прилог)

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 30.06.2024), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2024, изнесува 667, и тоа:

- 128 лица починале,
- 539 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во месец јуни, 2024 регистрирани се 174 случаи со инциденца од 9,5/100.000 жители. (Табела 2 во Прилог)

Во вкупниот број на пријавените случаи на вакцино-превентабилни болести, 98,3% се случаи на голема кашлица, како резултат на тековната епидемија на територијата на град Скопје и Куманово. Подетални неделни информации, за состојбата со голема кашлица во државата, се достапни на веб страната на ИЈЗ - <https://www.iph.mk/>.

Во оваа група на заболувања, регистрирани се и 2 случаи на заразни заушки на возраст од 3 односно 7 години, вакцинирани согласно Календарот за задолжителна имунизација во РСМ. Дијагнозата е лабораториски потврдена.

Во текот на јуни пријавен е еден случај на мали сипаници. Се работи за 6-годишно дете од с. Лабуништа, Струга, хоспитализирано на УК Клиника за детски болести во Скопје. Детето не е вакцинирано со МРП вакцина. Дијагнозата е потврдена лабораториски, со позитивен серолошки (IgM) и PCR тест. ЦЈЗ Охрид направи епидемиолошки увид, пребарување на контакти на заболеното лице, активно избарување на случаи со фебрилен исип, проверка на опфатот со МРП вакцинација на територијата на ПЕ Струга и други соодветни епидемиолошки мерки.

Во текот на јуни, УК Клиника за детски болести во Скопје го пријави првиот случај на акутна флацидна парализа (АФП), во текот на 2024 година. Регистрираниот случај е 13,5 годишно дете од село Рогле, општина Желино, Тетовско. АФП случајот е редовно вакциниран со пет дози на ОПВ согласно возраста и Календарот за имунизација. Од АФП случајот и два блиски контакти се земени примероци за вирусолошко испитување на полиомиелит и други ентеровируси, кои се испратени во Референтната лабораторија на СЗО во Софија, Р. Бугарија. Добиените резултати се негативни односно во тестираните материјали не се изолирани ентеровируси.

СОСТОЈБА СО COVID-19 ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА

Во Р. Северна Македонија во текот на месец јуни, пријавени се вкупно 25 случаи на COVID-19 (I=1,4/100.000).

Во однос на претходниот месец мај 2024 (n=12), се регистрира двојно зголемување на бројот на пријавени од КОВИД-19, а во однос на месец јуни 2023 (n=29) се регистрира намалување на заболените за 17,2%.

Од заболените во јуни 2024, најголем број (n=14) се пријавени од Скопје, а највисока инциденца (7,3/100.000) се регистрира во Охрид.

Во текот на месецот не се пријавени починати лица асоцирани со КОВИД-19.

Регистрирани се осум заболени лица од возрастната група над 60 години, 5 од 20-29 години, по три заболени од 0-9 години, 30-39 и 40-49 години, две лица од 50-59 години и едно од 10-19 години.

Во лабораториите во кои се спроведува молекуларно и антигенско тестирање за присуство на SARS-CoV-2, во текот на месец јуни, се тестирани вкупно 415 материјали со зголемување на бројот на тестирани за 4,1% во однос на минатиот месец (n=432).

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 30.06.2024, пријавени се вкупно 350.625 потврдени случаи на КОВИД-19 (I=19.089,8/100.000) и 9.984 смртни случаи (Mt= 543,6/100.000; CFR=2,8%).

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец јуни, до Институтот за јавно здравје е пристигната една пријава за епидемија на заразна болест.

На 17.06.2024, **ЦЈЗ Скопје** пријави епидемија на Toxoinfectio alimentaris на територијата на град Скопје. Епидемијата е пријавена со 7 заболени лица од вкупно 70 експонирани (AR=10%), кои консумирале храна подготвена во ист објект, хоспитализирани нема. ЦЈЗ Скопје во соработка со АХВ и ДСЗИ изврши санитарно-хигиенски и епидемиолошки увид во објектот во кој била подготвувана храната. Земените материјали за микробиолошка анализа: од мостри храна, брисеви од работни површини и испироци од раце на вработените. Од страна ЦЈЗ Скопје предложени се соодветни санитарно-хигиенски и против епидемиски мерки. Објектот беше затворен се до добивање на негативни резултати од земените материјали.

Епидемијата е одјавена на 26.06.2024.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во текот на јуни, 2024 година во ИЈЗ се пристигнати 923 Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици. (Табела 4 во прилог)

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10-те ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје (n=660; 71,5%). (Табела 4 во Прилог)

Најчесто пријавувани причинители во месец јуни се: *Bordetella pertussis* (n=202; 21,9%), *MRSA* (n=144; 15,6%) и *Mycoplasma pneumoniae* (108; 11,7%).

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај *MRSA*, листа на резистенција е добиена за: *Salmonella enteritidis*, *Acinetobacter baumannii*, *Klebsiella pneumoniae ESBL*, *Escherichia coli ESBL*, *Candida albicans* и *Proteus mirabilis ESBL*.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријави се добиени од микробиолошки лаборатории на територијата на пет ЦЈЗ (Скопје, Битола, Куманово, Кочани, Струмица, Штип и Велес).

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец јуни не се пријавени смртни случаи од акутно заразно заболување (не сметајќи ги COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ).

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец јуни, **пристигната е една пријава** за заразно заболување кај странски државјанин, и тоа за голема кашлица кај лице од Косово кое престојувало во Република Северна Македонија.

**Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје
на Република Северна Македонија**